

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี

ลักษณะที่ ๕๗

ลักษณะเบ็ดเตล็ด

(ฉบับที่ ๒๑)

พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๕๗ ลักษณะเบ็ดเตล็ด บทที่ ๓๓ การใช้กระบี่สำหรับนายตำรวจ เพื่อกำหนดวิธีการจับถือและใช้กระบี่ของข้าราชการตำรวจให้สอดคล้องกับแบบฝึกบุคคลท่ากระบี่และการฝึกใช้กระบี่ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในบทที่ ๓๓ การใช้กระบี่สำหรับนายตำรวจ ของลักษณะที่ ๕๗ ลักษณะเบ็ดเตล็ด แห่งประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีและให้ใช้ความที่แนบท้ายระเบียบนี้แทน

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗

พลตำรวจเอก

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ลักษณะที่ ๕๗

ลักษณะเบ็ดเตล็ด

บทที่ ๓๓

การใช้กระบี่สำหรับข้าราชการตำรวจ

กระบี่ที่จ่ายประจำตัวข้าราชการตำรวจเป็นสิ่งประดับเกียรติยศของข้าราชการตำรวจ
อย่างหนึ่ง สมควรที่ข้าราชการตำรวจจักต้องรู้และมีความชำนาญในการจับถือและใช้เป็นอย่างดี เพื่อให้
สมกับที่เป็นสิ่งเชิดชูเกียรติของข้าราชการตำรวจ

ผู้บังคับบัญชาต้องจัดให้ข้าราชการตำรวจได้รับการฝึกจนมีความชำนาญสามารถจับถือและใช้
กระบี่ตามบทนี้

ข้อ ๑ การขัดกระบี่และโอกาสใช้กระบี่

๑.๑ วิธีขัดกระบี่

๑.๑.๑ ทำขัดกระบี่ในโอกาสที่ใช้ของกระบี่ ให้สอดกระบี่ในช่องกระบี่
ที่แหวนติดกับเข็มขัดทางซ้ายของเอว ให้โกร่งกระบี่อยู่ทางด้านหน้า

๑.๑.๒ ทำขัดกระบี่ในโอกาสที่ใช้สายกระบี่ ให้ขัดกระบี่โดยเกี่ยวกระบี่กับ
สายกระบี่ที่แหวนติดกับเข็มขัดทางซ้ายของเอว

๑.๒ โอกาสที่จะต้องใช้กระบี่

๑.๒.๑ เมื่อประจำหมู่เชิญธงชัยหรือธงประจำกองตำรวจ

๑.๒.๒ เมื่อประจำแถวตำรวจในพิธีสวนสนาม

๑.๒.๓ เมื่อประจำแถวตำรวจเป็นกองเกียรติยศ กองรักษาการณ์

๑.๒.๔ เมื่อมีคำสั่งของผู้บังคับบัญชาให้ใช้กระบี่

ข้อ ๒ ทำกระบี่

๒.๑ ทำจับกระบี่

๒.๑.๑ ในท่าตรง เมื่อขัดกระบี่ด้วยของกระบี่ ให้ใช้มือซ้ายจับฝักกระบี่
หันฝ่ามือเข้าหาตัว นิ้วหัวแม่มือองอยู่ด้านในซิดขาซ้าย นิ้วอื่นอยู่ด้านนอกเรียงซิดติดกันเหยียดตรง
ให้นิ้วกลางทาบไปตามฝักกระบี่ บังคับกระบี่ให้ห้อยตั้งตรงตามแนวขาซ้าย นอกจากนี้ปฏิบัติอย่างทำตรง
ตามแบบฝึกบุคคลท่ามือเปล่าทุกประการ

เมื่อขัดกระบี่ด้วยสายกระบี่ ให้ใช้มือซ้ายจับฝักกระบี่ วิธีจับ
เช่นเดียวกับวรรคหนึ่ง

๒.๑.๒ ในเวลาเคลื่อนที่ เมื่อขัดกระบี่ด้วยของกระบี่ ให้ใช้มือซ้าย
จับฝักกระบี่ลักษณะเดียวกับ ๒.๑.๑ วรรคหนึ่ง

เมื่อขัดกระบี่ด้วยสายกระบี่ ให้ใช้มือซ้ายกำฝักกระบี่ที่เดียวกับ
วรรคหนึ่ง นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านบนทาบไปตามฝักกระบี่ นิ้วอื่นเรียงซิดติดกันอยู่ด้านล่าง พลิกฝักกระบี่

ให้ไกรงกระบี่อยู่ด้านนอก กระบี่อยู่ในแนวเฉียงลงล่าง ปลายฝักกระบี่ชี้ตรงไปข้างหน้า ให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณ ๑ คืบ

๒.๒ ท่าบ่าอาวุธ ท่า ๓ จังหวะ คือ

จังหวะที่ ๑ ให้ใช้มือซ้ายที่จับฝักกระบี่ดันปลายฝักกระบี่ไปข้างหลังเล็กน้อย ขณะเดียวกันให้ใช้มือขวาจับด้ามกระบี่ นิ้วหัวแม่มือขวาเปิดสลักยึดฝักกระบี่ แล้วชักกระบี่ออกจากฝักประมาณ ๑ ฝ่ามือ

จังหวะที่ ๒ ชักกระบี่ออกจากฝัก ให้ปลายกระบี่สะบัดออกไปตรงหน้าในระดับสายตา คมกระบี่หันลงพื้น ยกกระบี่ตั้งตรงอยู่ด้านหน้า ปลายกระบี่ชี้ขึ้นด้านบน หันคมกระบี่ไปทางซ้ายมือ มือขวากำด้ามกระบี่ ให้ไกรงกระบี่ส่วนบนอยู่เสมอคางห่างจากคางประมาณ ๑ ฝ่ามือนิ้วหัวแม่มือขวาเหยียดตรงวางทาบตามแนวสันด้ามกระบี่ นิ้วอื่นกำด้ามกระบี่ มือซ้ายนำฝักกระบี่เข้าที่เดิมในท่าตรง

จังหวะที่ ๓ ลดมือขวาลงมาอยู่ข้างลำตัวแขนเหยียดตรง ไกรงกระบี่หันไปทางด้านหน้า สันกระบี่พิงร่องบ่าขวาในแนวตั้ง

ขณะที่อยู่ในท่าบ่าอาวุธ เมื่อมีคำสั่งให้ทำท่าพักให้ปฏิบัติในท่าพักตามปกติตามแบบฝึกบุคคลท่ามือเปล่า แต่การจับกระบี่ให้รักษาท่าเดิมไว้ เมื่อมีคำสั่งให้ทำท่าตรงก็ให้ทำท่าบ่าอาวุธตามเดิม

เมื่อต้องการเคลื่อนที่ก็ให้ปฏิบัติในท่าเคลื่อนที่ตามแบบฝึกบุคคลท่ามือเปล่า แขนขวาที่จับกระบี่แกว่งได้ มือซ้ายคงจับฝักกระบี่เช่นเดียวกับ ๒.๑.๒

ในโอกาสตรวจพลสวนสนาม เมื่อมีคำสั่งให้ติดตามผู้ควบคุมแถวต้องชักกระบี่ทำท่าบ่าอาวุธและถือกระบี่อยู่ในท่านั้นจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง หรือเมื่อมีคำสั่งให้ปลดดาบจึงสวมกระบี่เข้าฝักได้

๒.๓ ท่าวันทยาวุธ ท่าใน ๒ โอกาส คือ

๒.๓.๑ ท่าจากท่าบ่าอาวุธ ท่า ๒ จังหวะ คือ

๒.๓.๑.๑ ขณะอยู่กับที่ ท่า ๒ จังหวะ คือ

จังหวะที่ ๑ เมื่อมีคำสั่งว่า “ตรงหน้า (ทางขวา ทางซ้าย) ระวัง วันทยาวุธ” มือขวายกกระบี่ตั้งตรง ปลายกระบี่ชี้ขึ้นด้านบน หันคมกระบี่ไปทางซ้ายมือ มือขวากำด้ามกระบี่ ให้ไกรงกระบี่ส่วนบนอยู่เสมอคางห่างจากคางประมาณ ๑ ฝ่ามือ นิ้วหัวแม่มือขวาเหยียดตรงวางทาบตามแนวสันด้ามกระบี่ นิ้วอื่นกำด้ามกระบี่

จังหวะที่ ๒ ลดมือขวาลงมาอยู่ข้างลำตัวแขนเหยียดตรง นิ้วหัวแม่มือขวาเหยียดตรงวางทาบตามแนวสันด้ามกระบี่ นิ้วอื่นกำด้ามกระบี่ ให้กระบี่อยู่ในแนวเฉียงลงล่าง ปลายกระบี่ชี้ไปทางข้างหน้าสูงจากพื้นประมาณ ๑ คืบ หันคมกระบี่ไปทางซ้ายมือพร้อมกับสะบัดหน้าไปทางขวาหรือซ้ายตามคำสั่งพร้อมกับลูกแถว ตามองไปยังผู้รับการเคารพ เมื่อผู้รับการเคารพผ่านไปแล้วประมาณ ๓ ก้าว ให้สะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่ามองตรง

๒.๓.๑.๒ ขณะเคลื่อนที่ ทำ ๒ จังหวะ คือ

จังหวะที่ ๑ เมื่อมีคำสั่งว่า “ระวัง” ให้ปฏิบัติตาม ๒.๓.๑.๑

จังหวะที่ ๑

จังหวะที่ ๒ เมื่อมีคำสั่งว่า “แลขวา ทำ” ลดมือขวา ลงมาอยู่ข้างลำตัวแขนเหยียดตรง นิ้วหัวแม่มือขวาเหยียดตรงวางทาบตามแนวสันด้ามกระบี่ นิ้วอื่น กำด้ามกระบี่ ให้กระบี่อยู่ในแนวเฉียงลงล่าง ปลายกระบี่ชี้ไปทางข้างหน้าสูงจากพื้นประมาณ ๑ คืบ หันคมกระบี่ไปทางซ้ายมือพร้อมกับสะบัดหน้าไปทางขวามือพร้อมกับลูกแถว ตามองไปยังผู้รับการเคารพ การสะบัดหน้ามองไปยังผู้รับการเคารพจะกระทำก่อนถึงผู้รับการเคารพประมาณ ๓ ก้าว และเมื่อผ่าน ผู้รับการเคารพไปแล้วประมาณ ๓ ก้าว ให้สะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่ามองตรง

๒.๓.๒ ทำจากท่าตรง เมื่อมีคำสั่งว่า “ตรงหน้า (ทางขวา ทางซ้าย) ระวัง” ให้ทำท่าบ่าอาวุธ เมื่อมีคำสั่งว่า “วันทยาอวุธ” ให้ทำท่าวันทยาอวุธจากท่าบ่าอาวุธ

เมื่อมีผู้รับการเคารพ ให้สะบัดหน้าไปทางผู้รับการเคารพพร้อมกับ ลูกแถว ตามองตามผู้รับการเคารพ เมื่อผู้รับการเคารพผ่านไปแล้ว ๓ ก้าว ให้สะบัดหน้ากลับมาอยู่ใน ท่ามองตรง

สำหรับการรายงาน ถ้าผู้รายงานต้องเคลื่อนที่ไปหาผู้รับรายงาน ก่อนที่จะเคลื่อนที่ให้ยกกระบี่ขึ้นมาอยู่ในท่าวันทยาอวุธจังหวะที่ ๑ แล้ววิ่งไปหาผู้รับรายงาน หยุดห่างจาก ผู้รับรายงานประมาณ ๓ ก้าว ลดกระบี่ลงมาอยู่ในท่าวันทยาอวุธจังหวะที่ ๒ เมื่อรายงานเสร็จแล้วให้ยก กระบี่ขึ้นอยู่ในท่าวันทยาอวุธจังหวะที่ ๑ ทำท่าหัน วิ่งกลับมาประจำที่เดิมยืนในท่าวันทยาอวุธจังหวะที่ ๒

๒.๔ ท่าสวมกระบี่ ทำ ๓ จังหวะ คือ

จังหวะที่ ๑ มือขวาชูกระบี่ขึ้นเหนือศีรษะจนแขนเหยียดตรง กระบี่ตั้งตรง ปลายกระบี่ชี้ขึ้นด้านบน หันคมกระบี่ไปทางด้านหน้า

จังหวะที่ ๒ ปลายกระบี่ชี้กลับมาหาฝักกระบี่ มือซ้ายดันปลายฝักกระบี่ ไปทางข้างหลังเล็กน้อย (ในโอกาสนี้ให้ก้มศีรษะเพื่อดูฝักกระบี่) แล้วสอดปลายกระบี่เข้าฝัก สวมกระบี่เข้าฝัก ให้ถึงที่ ใช้นิ้วหัวแม่มือขวาปิดสลักยึดฝักกระบี่ แล้วเงยหน้ามองตรง

จังหวะที่ ๓ ลดมือขวามาอยู่ในท่าตรง มือซ้ายนำฝักกระบี่เข้าที่เดิม

๒.๕ ท่าเรียบบอาวุธจากท่าวันทยาอวุธ ทำ ๒ จังหวะ คือ

จังหวะที่ ๑ เมื่อมีคำสั่งว่า “เรียบ” มือขวายกกระบี่ตั้งตรง ปลายกระบี่ ชี้ขึ้นด้านบน หันคมกระบี่ไปทางซ้ายมือ มือขวากำด้ามกระบี่ ให้โครงกระบี่ส่วนบนอยู่เสมอคางห่างจาก คางประมาณ ๑ ฝ่ามือ นิ้วหัวแม่มือขวาเหยียดตรงวางทาบตามแนวสันด้ามกระบี่ นิ้วอื่นกำด้ามกระบี่ ลดมือขวาลงมาอยู่ข้างลำตัวแขนเหยียดตรง หันคมกระบี่ไปทางด้านหน้า สันกระบี่พึงร้องบ่าขวาในแนวตั้ง ในท่าบ่าอาวุธ

จังหวะที่ ๒ เมื่อมีคำสั่งว่า “อาวุธ” ให้ทำท่าสวมกระบี่จากท่าบ่าอาวุธ

สำหรับผู้ที่มิระเบียบกำหนดว่าจะต้องถือกระบี่อยู่ในท่าบ่าอาวุธ ก็คงให้อยู่ ในท่าบ่าอาวุธ

๒.๖ การเคารพในเวลาเคลื่อนที่ขณะที่มีได้อยู่ในท่าบ่ออาวุธ คงปฏิบัติเช่นเดียวกับบุคคลท่ามือเปล่า ส่วนการถือกระบี่ให้ปฏิบัติตาม ๒.๑.๒

ข้อ ๓ ท่ากระบี่เมื่อไม่ประจำแถว การใช้กระบี่ตาม ๑.๒.๔ หรือใช้กระบี่เข้าร่วมพิธีต่าง ๆ ให้ปฏิบัติดังนี้

๓.๑ ท่าตรง ให้ยืนในลักษณะเดียวกับท่าตรงตามแบบฝึกบุคคลท่ามือเปล่า มือซ้ายจับด้ามกระบี่ ให้นิ้วหัวแม่มืออยู่บนโครงกระบี่ ส่วนนิ้วอื่นเรียงชิดติดกัน บังคับกระบี่ให้ตั้งตรง ปลายฝักกระบี่จรดพื้นข้างเท้าซ้ายบริเวณนิ้วก้อย ฤนมือสอดอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับโครงกระบี่

๓.๒ ท่าถอดหมวกขณะอยู่ในท่าตรง ให้ปฏิบัติลักษณะเดียวกับ ๓.๑ หมวกอยู่ในลักษณะถูกแขวน ให้ขอบหมวกด้านบนวางทับฤนมือ หันหน้าหมวกไปทางขวามือ ใช้นิ้วหัวแม่มือซ้ายหนีบขอบหมวกไว้

๓.๓ ท่าเดิน ปฏิบัติได้ ๒ ลักษณะ คือ

๓.๓.๑ ท่าเดินระยะไกล ให้ปฏิบัติต่อจากท่าตรงตาม ๓.๑ โดยยกกระบี่ขึ้นให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณ ๑ ฝ่ามือ ก้าวเดินในลักษณะเดียวกับท่าเดินตามแบบฝึกบุคคลท่ามือเปล่า มือซ้ายบังคับกระบี่ไม่ให้แกว่ง

๓.๓.๒ ท่าเดินระยะไกล ให้ปฏิบัติตาม ๒.๑.๒ วรรคสอง

๓.๔ ในโอกาสกล่าวรายงานหรือให้ออวาท

ให้ใช้ตะขอของสายกระบี่ร้อยผ่านห่วงกระบี่ แล้วนำตะขอเกี่ยวกับเข็มขัด บริเวณกึ่งกลางเอวด้านซ้าย กระบี่ตั้งตรง มือทั้งสองข้างถือเอกสาร ฤนมืออยู่ระหว่างเอกสารกับนิ้วมือ

๓.๕ ในโอกาสที่ใช้มือทั้งสองข้างจับหรือถือสิ่งของ ปฏิบัติได้ ๒ ลักษณะ คือ

๓.๕.๑ ใช้มือซ้ายจับด้ามกระบี่ ให้นิ้วหัวแม่มืออยู่บนโครงกระบี่ ส่วนนิ้วอื่นเรียงชิดติดกัน ยกกระบี่ขึ้นให้กระบี่ตั้งตรง ฤนมือสอดอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับโครงกระบี่ มือทั้งสองถือสิ่งของ

๓.๕.๒ ใช้มือทั้งสองข้างจับหรือถือสิ่งของ โดยปล่อยกระบี่ให้ห้อยลงข้างลำตัว ฤนมืออยู่ในมือซ้าย

๓.๖ ในโอกาสคุกเข่า ปฏิบัติได้ ๒ ลักษณะ คือ

๓.๖.๑ คุกเข่าทั้งสองข้าง ใช้มือซ้ายจับด้ามกระบี่ ให้นิ้วหัวแม่มืออยู่บนโครงกระบี่ นิ้วอื่นเรียงชิดติดกัน ด้ามกระบี่อยู่ข้างลำตัว งอข้อศอกซ้ายพอสวมควม ปลายกระบี่ทอดไปข้างหลัง ฤนมือสอดอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับโครงกระบี่ หากต้องเดินเข้ากระบี่ยังอยู่ในลักษณะเดิม

๓.๖.๒ คุกเข่าข้างเดียว ให้คุกเข่าข้างซ้าย ถือกระบี่และฤนมือลักษณะเดียวกับ ๓.๖.๑

๓.๗ นั่งคุกเข่าแล้วกราบ วางกระบี่ให้โครงกระบี่ชิดกับหัวเข่าข้างซ้าย ปลายฝักกระบี่ทอดไปข้างหลัง โครงกระบี่อยู่ด้านนอกลำตัว ฤนมือวางข้างโครงกระบี่ ให้ปลายนิ้วมือของฤนมือชี้ไปทางปลายฝักกระบี่

๓.๘ ในโอกาสนั่งบนเก้าอี้ ปฏิบัติได้ ๓ ลักษณะ คือ

๓.๘.๑ นั่งบนเก้าอี้มีหมวกอยู่ในมือ จับกระบี่และถุงมือลักษณะเดียวกับ
ในโอกาสที่ยืนถอดหมวกตาม ๓.๒ กระบี่ตั้งตรง ปลายฝักกระบี่จรดพื้นข้างเก้าอี้

๓.๘.๒ นั่งบนเก้าอี้ไม่มีหมวกอยู่ในมือ ให้ปฏิบัติลักษณะเดียวกับการนั่งบน
เก้าอี้มีหมวกอยู่ในมือ โดยถือกระบี่และถุงมือในลักษณะท่าตรงตาม ๓.๑

๓.๘.๓ นั่งบนเก้าอี้ไหว้พระในพิธีสงฆ์ ให้วางกระบี่พิงเก้าอี้ โดยหัน
โกร่งกระบี่ออกด้านนอกลำตัว ปลายฝักกระบี่ทอดไปข้างหน้า ถ้ามีถุงมือและหมวกให้วางไว้บนหน้าตัก
หันหน้าหมวกไปทางขวามือ

(ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี
ลักษณะที่ ๕๗ ลักษณะเบ็ดเตล็ด (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗)